

یاد دوست

نکوداشت هفتادمین زادروز محمدرضا لطفی

در ستایش «لطف ساز»

● **شرق:** آیین نکوداشت هفتادمین زادروز محمدرضا لطفی با عنوان «لطف ساز» به همت بنیاد آفرینش‌های هنری نیابوران و با همکاری مکتب‌خانه میرزاعبدالله، شامگاه جمعه ۱۷ دی با حضور اهالی فرهنگ و هنر در فرهنگ‌سرای نیابوران برگزار شد. به گزارش روابطعمومی بنیاد آفرینش‌های هنری نیابوران در ابتدای آیین آیین که با حضور جمعی از استادان موسیقی، شاگردان استاد لطفی و علاقه‌مندان به این هنرمند فقید برگزار شد، نماهنگی پیرامون زندگی هنری استاد محمدرضا لطفی بخش شد که حاضران در این محفل فرهنگی را تحت‌تأثیر قرار داد.

در ادامه برنامه فرخ مظهری مدیر مکتب‌خانه میرزاعبدالله ضمن خوشامدگویی به حاضران، پیرامون شخصیت و فعالیت‌های فرهنگی استاد لطفی گفت: باعث افتخار من است که در سال‌های طولانی و در فعالیت‌های متعدد هنری همراه استاد محمدرضا لطفی بودم و در کنار این هنرمند بزرگ حضور داشتم. به یاد می‌آورم استاد لطفی در بستر بیماری به من گفتند: «من در تمام عمر تلاش کردم هنر و موسیقی این سرزمین را حفظ و بالنده کنم، امیدوارم که این‌طور شده باشد». امروز که عشق و شور نوازندگان و هنردوستان این سرزمین را شاهد هستم، می‌توانم به او بگویم که آری، تلاش‌ت به بار نشست. در پایان جا دارد از مجموعه فرهنگ‌سرای نیابوران و آقای سجادی به دلیل برگزاری این برنامه تشکر کنم.

مجید درخشانی دیگر سخنران این آیین بود که با تشویق ویژه حضار در جایگاه حضور یافت و درباره رابطه خودش با استاد لطفی گفت: من سال‌های آخر عمر استاد را به دلیل سهل‌انگاری‌های خودم از دست دادم، ولی می‌توانم بگویم در دورانی که در خدمت ایشان بودم، خیلی از او آموختم. از موسیقی هم که بگذریم، باید بگویم از ایشان درس زندگی آموختم. اولین بار که استاد را دیدم و در حضور ایشان ساز زدم، به من گفتند همه آنچه تا امروز آموختی را بریز دور و از اول شروع کن و من همین کار را کردم. شخصیت و آموزه‌های ایشان از زندگی من بسیار تأثیرگذار بود و خوشحالم در محضر چنین مرد بزرگی حضور داشتم.

در ادامه سرود لطفی، فرزند استاد محمدرضا لطفی در سخنانی از حاضران و عوامل برگزاری این آیین قدردانی کرد.

سیدعباس سجادی مدیرعامل بنیاد آفرینش‌های هنری نیابوران دیگر سخنران نکوداشت هفتادمین زادروز استاد محمدرضا لطفی بود که ابتدا پیرامون شکل‌گیری این برنامه گفت: این آیین به پیشنهاد و با همکاری دوستان خویم در مکتب‌خانه میرزاعبدالله برگزار شد. در جلسه‌ای که برای برنامه‌ریزی و مشورت پیرامون این برنامه داشتیم، به حضور استاد سایه رسیدیم که من می‌خواهم برخی نکات مطرح‌شده در آن نشست را در حضور شما اعلام کنم. آقای سایه ابتدا از نخستین ملاقات خودشان با استاد لطفی خاطراتی گفتند و در ادامه وقتی ذکر خبر استاد لطفی و همین‌طور استاد شجریان شد، دیدم بغض کردند و به من گفتند: هر کاری که از دستتان ساخته است، برای این استادان و بزرگان انجام دهید. اینها آدم‌های کوچکی نیستند و شایسته است درخصوص شخصیت این بزرگان چنین اقداماتی انجام شود. علیرضا میرعلی نقی، محقق و پژوهشگر موسیقی آخرین سخنران این برنامه بود که درباره سابقه ارتباط خودش با استاد لطفی گفت: من با وجود ۱۷-۱۸ سال سابقه آشنایی با ایشان، متأسفانه موهبت شاکردی ایشان را نداشتم اما باید بگویم استاد لطفی از همان ابتدای آشنایی تأثیر زیادی بر تصحیح پژوهش‌ها و ذهنیت‌های ناقص بنده داشت به طوری که بسیاری از اندیشه‌های خودم را با استفاده از راهنمایی‌های ایشان اصلاح کردم.

وی در ادامه گفت: من در تقسیم‌بندی تاریخی موسیقی ایران استاد لطفی را جزء پنج موسیقی‌دان برجسته فرهنگی تاریخ کشور می‌دانم که شاید پرکارترین و مؤثرترین آنها نیز بود، به‌دلیل استعدادهای خاصی که این هنرمند برجسته داشت، البته باید بگویم از جهت کار آن‌طور که شایسته بود، شناخته نشد و خصوصاً در سال‌های آخر متأسفانه در حق ایشان بسیار جفا شد که بیشتر از خامی و نادانی بود اما استاد لطفی در مقابل این برخوردها لطف و سعه‌صدر نشان می‌داد و باز هم تحمل می‌کرد. باید بگویم در طول زندگی جز موسیقی به هیچ چیزی دلبستگی نداشت. با همه احترامی که برای همه استادان و بزرگان قائل هستیم، باید بگویم لطفی همتانی نداشت و دیگر مانند او یافت نمی‌شود. به بخش دیگری از این آیین، حمید سکوتی با تکنوازی تار یاد و خاطره استاد لطفی را زنده کرد و در پایان نیز گروهی از شاگردان استاد لطفی با خوانندگی سجادی‌مهرآبی قطعاتی را نواختند که حسن ختام این شب خاطره‌انگیز برای علاقه‌مندان به لطف ساز ایرانی بود.

واکنش‌ها به حذف فیلم‌سازان شاخص بخش از مسابقه فجر

این جشنواره دیگر «عیاری» ندارد

عکس: مهدی قاسمی

می‌رفت در بخش رقابتی جشنواره حضور داشته باشند. درباره فیلم تمهینه میلانی در ابتدا اعلام شد که به جشنواره نرسیده است، اما میلانی با انتشار یادداشتی نوشت: دوستان عزیز شایعات زیادی درباره حضورنیاقتن فیلم ملی (ملیحه) و راه‌های نرفته‌اش در فضای مجازی پخش شده است و عده‌ای از شما نگران از حضورنیاقتن فیلم در جشنواره فیلم فجر سؤال فرموده‌اید. واقعیت این است که فیلم به دلیل موضوع آن (خشونت خانگی) که از نظر من و همسرم اولویت فرهنگی است و می‌تواند راهگشای زوج‌های جوان به زندگی بهتر شود، مورد پذیرش هیئت انتخاب قرار نگرفته و فقط امیدوارم در اکران عمومی تأثیر خود را در کاهش خشونت خانگی بگذارد. به نظر ما عوامل فیلم شایستگی تشویق داشته که ممکن نشد.

حضور حداقلی سینماگران در هیئت انتخاب

سیدضیا، هاشمی، محمدعلی حسین‌نژاد، نرگس آبیار، عماد افروغ، حسین کرمی و حجت‌الاسلام مرقاتی اعضای هیئت انتخاب این دوره از جشنواره را تشکیل می‌دهند. حضور حداقلی سینماگران در هیئت انتخاب، پرسش چگونگی چنیش اعضای این هیئت را پررنگ‌تر می‌کند. نرگس آبیار، از اعضای هیئت انتخاب، در تماس خبرنگار «شرق» حاضر به گفت‌وگو نشد و دلیل آن را هم خواست مسئولان جشنواره به گفت‌وگو نکردن مسئولان فجر با رسانه‌ها دانست. باین‌حال عماد افروغ، عضو دیگر هیئت انتخاب، ظاهراً اجازه گفت‌وگو را داشت. نماینده دور هفتم مجلس شورای اسلامی به خبرآنلا گفت: «این ۳۰ روز فرصت مغتنمی بود تا از طریق فیلم‌ها متوجه شویم دردها و حساسیت‌های جامعه ما کجاست».

به همین سادگی

این همه ترس و دلهره در شأن جشنواره نیست

خنده‌کنند یا به قول یک خبرگزاری اصولگرا- و اخیراً حامی جشنواره- کمر به تخریب کل اعتبار جشنواره ببندد، واقعاً جای سؤال دارد. اگر سیستم امنیت اطلاعات در جشنواره کاملاً ایمن است، چه پاک از هر گمانه‌زنی، و اگر ایمن نیست که باید فکری به حال آن کرد. طبیعتاً حدس‌زدن اغلب اسامی فیلم‌های بخش مسابقه- با ترکیب هیئت انتخاب فعلی- اصلاً کار دشواری نبود و بدیهی است که در این میانه رویکرد رسانه‌ای کلان جشنواره-نه‌فقط بخش روابطعمومی آن- جای اصلاح و تجدیدنظر دارد. روابطعمومی جشنواره باید بداند با دعوت گزینشی رسانه‌ها و حذف رسانه‌های اختصاصی سینما از نشست خبری دبیر چیزی عوض نمی‌شود. مگر آنکه معتقد باشید برای دانستن اخبار و اطلاعات فقط باید در نشست خبری دبیر حاضر بود که تلقی مبتدیانانه‌ای است.

مواجهه و نوع ارتباط مدیریت کلان جشنواره با رسانه‌های منتقد از نوع دلواپس، اساساً جالب توجه است. نگاهی به موضع‌گیری‌های دو سه روز اخیر بیندازید! آنها که برای جشنواره یقه می‌دراند و بی‌محابا فحاشی می‌کنند را ملاحظه کنید. اندازه برای هیئت داورى شنیده می‌شود، مقررین به صحت نباشد که آن وقت باید فقط تأسف مضاعف خورد.

اینکه گمانه‌زنی یکی، دو کانال تلگرامی تا چه حد می‌تواند اعتبار جشنواره‌ای با سابقه ۳۵ ساله را دچار

۹۲ هنرمند در دوسالانه نقاشی دامون‌فر

است و هنرمندان جوان حوزه‌های تازه‌تری را جست‌وجو کرده و به جوانبی از هنر نگاه کرده‌اند که تا پیش از این کمتر به آنها پرداخته شده بود. به نظر من مسئله تنوع، بر خوب و بدبودن آثار ارجحیت دارد. تماشای این آثار برای من بسیار دلپذیر بود، چراکه همه نوع دید و نگاهی در این نقاشی‌ها هست؛ از نقاشی‌های ابعاد کوچک و بزرگ و نقاشی‌هایی که معضلات اجتماعی را به تصویر کشیده تا نگاه به منظرهای شهری و نگاه به صورت‌ها و موقعیت‌های آدم‌ها». آغداشلو گفت: «مدت‌زمان زیادی طول کشیده که دامون‌فر به این نقطه برسد. این جشنواره اگر چنین بستری ایجاد کرده، فارغ از اینکه چقدر به کمال موردنظر نزدیک شده، خیلی اهمیت دارد». ششمین دوسالانه نقاشی دامون‌فر در حالی دوشنبه، ۲۰ دی در سینماگالری پردیس ملت آغاز به کار می‌کند که جایزه نخست آن سرفر به المان و بازید از کارخانه فابریکاستل و شرکت در آکادمی است.

انتخاب سی‌وپنجمین دوره جشنواره دفاع کرد. این روزنامه در شماره شنبه ۱۸ دی، بعد از اعلام اسامی فیلم‌های حاضر در بخش مسابقه فیلم فجر، با تیتُر درشت نوشت: «درحالی‌که شایعاتی درباره ممانعت از فیلم «ماه‌گرفتگی» با موضوع فتنه سال ۸۸ به جشنواره فجر شنیده می‌شد، نام این فیلم در بین آثار بخش مسابقه جشنواره دیده می‌شود. در مقابل، فیلم «لرد» ساخته کارگردان حامی فتنه، محمد رسول‌اف، نتوانست به جشنواره راه یابد».

جشنواره خنثی

چندی پیش برخی سینماگران گمانه‌زنی‌هایی را مبنی بر کیفیت برگزاری جشنواره سی‌وپنجم مطرح و برخی به خنثی‌بودن جشنواره پیش‌رو اشاره کردند. محمد حیدری، دبیر جشنواره، در گفت‌وگوی اخیرش در واکنش به این تحلیل‌ها، گفت: «فیلم‌ها را در بهمن رونمایی خواهیم کرد و بهترین قاضی خود مردم هستند. باید از سینما مراقبت کنیم و در سبد سینمای سال، باید همه نوع موضوعی داشته باشیم. بسیاری از فیلم‌های پر فروش سال گذشته در جشنواره نبودند و برخی‌ها هم بودند؛ اما مردم درباره آثار قضاوت خوبی کردند».

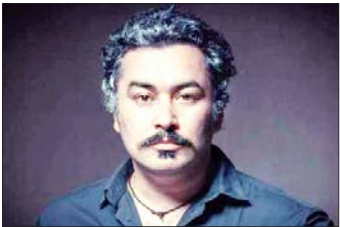
تعیین تکلیف مابقی بخش‌ها

امروز، یکشنبه، فهرست ۴۴ فیلم حاضر در جشنواره فیلم فجر تکمیل خواهد شد. طبق گفته دبیر جشنواره، سه، چهار فیلم در حالت رزرو هستند و با توجه به نظر هیئت انتخاب، تصمیم‌گیری درباره آنها در روزهای آینده مشخص خواهد شد که ممکن است طبق فراخوان اعلام‌شده تعداد آثار تا ۳۳ فیلم افزایش یابد. فیلم سینمایی «آباجان» هاتف علیمردانی جزء فیلم‌های رزروی است که ممکن است به فهرست اضافه شوند. فیلم‌هایی مثل «خانه کاغذی» یا «یوف کور»... به انتخاب هیئت انتخاب پذیرفته نشده است و باید منتظر ماند و دید در بخش چشم‌انداز ورود می‌کنند یا خیر. فیلم «شعله‌ور» حمید نعمت‌الله نیز درصورت ارائه نسخه کامل فیلم، به دلیل حضور فیلم دیگرشان در بخش مسابقه، در بخش چشم‌انداز سینمای ایران حضور دارند».

اسما نگاهی به انتخاب‌های صورت‌گرفته، نشان می‌دهد تا حد زیادی سعی شده تا مخالفان نیز راضی نگاه داشته شوند و تاجایی‌که ممکن است از اختلاف‌ها و حواشی که معمولاً برسر جشنواره فیلم فجر سایه می‌اندازد، جلوگیری شود. باین‌حال باید دید در روزهای آینده واکنش سینماگران به انتخاب‌های هیئت انتخاب چه خواهد بود و آیا توضیحات دبیر جشنواره و هیئت انتخاب برای راضی‌نگاه‌داشتن سینماگران کفایت می‌کند؟

چهره روز

مصطفی دمیرچی «مرگ لوکس» را به نمایش می‌گذارد

● **شرق:** مصطفی دمیرچی (داجی) جدیدترین آثار خود را با عنوان «مرگ لوکس» به نمایش می‌گذارد. مصطفی دمیرچی (داجی) یکی از برگزیدگان ششمین دوسالانه نقاشی معاصر ایران است که هم‌اکنون اثرش در موزه هنرهای معاصر تهران نگهداری می‌شود. او سال گذشته پس از یک دهه وقفه، نمایشگاه «آفرینش هوا» را در گالری شیرین برگزار کرد و این روزها قصد دارد جدیدترین نمایشگاه خود با عنوان «مرگ لوکس» را برپا کند. دمیرچی درباره این نمایشگاه گفت: در فرهنگ ایرانی همواره موضوع مرگ یکی از پرقدردترین مسائلی است که می‌توان از کهن‌الگوهای ایرانی آن را دریافت. فرهنگ سوک نمایشی و تجسمی بازمانده از تاریخ گذشته ایران همواره حضوری جدی دارد. برهمین‌اساس من موضوع مرگ را برای مجموعه جدید آثارم انتخاب کردم.

این هنرمند باسابقه افزود: البته این مسئله تنها موضوع این مجموعه نیست، زیرا رویکرد این آثار نوعی انتقاد به دنیای معاصر است و موضوع لوکس‌گرایی را نیز در خود مستتر دارد.

دمیرچی درباره این آثار توضیح داد: سبک کاری من کاملاً شخصی و نوعی شیوه اکسپرسیو است. همین شخصی‌بودن آثار تاکنون جذاب بوده و باعث شده آثارم آن‌قدر شخصی باشد که نیازی به امضا نداشته باشند. همواره آن‌طور که دلم خواسته نقاشی کرده‌ام و تا یک چیز را کاملاً درک نکرده باشم، آن را اجرا نمی‌کنم و تأثیر این موضوع در رنگ‌ها و خط‌های من دیده می‌شود. این هنرمند که با نمایشگاه «آفرینش هوا» موضوع استفاده از مترپال‌ها که مکرراً استفاده‌شده در هنر را مطرح کرد، درباره تکنیک آثار «مرگ لوکس» توضیح داد: به نقاشی با مترپال‌های جدید و دست‌ساز بسیار اعتقاد دارم و در نمایشگاه قبلی‌ام نیز از رنگ‌های ارگانیک استفاده کردم. در مجموعه «مرگ لوکس» به خاطر نوع بیان‌گرایی که از رنگ می‌خواستم، به استفاده از رنگ‌های صنعتی روی آوردم و برپای آثار مجموعه «مرگ لوکس» از رنگ اتومبیل «پورشه» استفاده کردم؛ رنگی که خود بیانگر موضوع لوکس‌بودن است. دمیرچی درباره زمان و مکان برپایی این رویداد گفت: من معمولاً زمان پایانی سال شمسی و اوایل سال میلادی را برای نمایشگاهم انتخاب می‌کنم چون زمان مناسبی برای عرضه آثار هنری‌ام است، همان‌طور که می‌دانید، حراج‌های بین‌المللی نیز همین رویه را دارند. درباره مکان نمایش برای مجموعه «مرگ لوکس» قصد دارم به‌خاطر نوع نگرشی که به مسئله لوکس‌بودن این آثار دارم، این مجموعه را در یک هتل به نمایش بگذارم تا موضوع، تکنیک و عرضه این آثار از یک روند برخوردار باشد.

روی پرده

فیلم‌های «هنر و تجربه» فجر در رشت

● **شرق:** امسال فیلم‌های جدید «هنر و تجربه» در سازوکاری جداگانه در شهرستان رشت به نمایش درخواهند آمد و محمد حیدری در گفت‌وگوی جمعه‌شب خود در برنامه «هفت» این خبر را اعلام کرد. در پی اعلام این خبر، هوشنگ گلکمانی، عضو شورای سیاست‌گذاری گروه «هنر و تجربه»، گفت: «امسال مجموعه فیلم‌هایی که شورای سیاست‌گذاری «هنر و تجربه» از بین آثار رسیده به جشنواره فیلم فجر انتخاب کرده، در بخشی به‌عنوان «هنر و تجربه» در رشت نمایش داده خواهند شد».

او افزود: «این بخش، یک بخش مستقل در دل جشنواره فیلم فجر به‌شمار می‌رود، درست مثل دهه ۶۰ که جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان در دل جشنواره فیلم فجر حضور داشت و فعالیت می‌کرد. این بخش غیررقابتی است و ممکن است جایزه تماشاگران یا منتقدان داشته باشد».

گلکمانی در پایان اشاره کرد: «بخش‌های جنبی همچون مسروری بر آثار و نشست‌هایی درباره سینمای هنر و تجربه هم در این بخش اجرا خواهند شد، ضمن آنکه تمام فیلم‌هایی که شورای سیاست‌گذاری هنر و تجربه انتخاب کرده است، در این رویداد نمایش داده خواهند شد که البته قرار است تعدادی از این آثار در برنامه کلی جشنواره به نمایش درآیند».

عکس: مهدی قاسمی